

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για τις κατατακτήριες εξετάσεις ακαδημαϊκού έτους 2023-2024

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α'), της παραγράφου 10 του άρθρου έκτου του ν. 4218/2013 (ΦΕΚ 268 Α'), της αριθμ. Φ1/192329/Β3/13.12.2013 (ΦΕΚ 3185/16.12.2013 Β') Υ.Α. και της σχετικής απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, η επιλογή των υποψηφίων για κατάταξη πτυχιούχων στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης θα γίνει με **κατατακτήριες εξετάσεις.**

-Το Ποσοστό και οι κατηγορίες κατατασσόμενων ορίζονται ως εξής:

Πτυχιούχοι Πανεπιστημίου, Τ.Ε.Ι. ή ισότιμων προς αυτά, Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., της Ελλάδος ή του εξωτερικού (αναγνωρισμένα από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) καθώς και κάτοχοι πτυχίων ανωτέρων σχολών υπερδιετούς και διετούς κύκλου σπουδών αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και άλλων Υπουργείων, σε ποσοστό 12% επί του αριθμού των εισακτέων για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 στο Π.Τ.Π.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης. *Οι πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ, εγγράφονται στο Γ' εξάμηνο σπουδών και οι πτυχιούχοι διετούς και υπερδιετούς φοίτησης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και άλλων Υπουργείων, καθώς και κάτοχοι ισότιμων τίτλων προς αυτά, εγγράφονται στο Α' εξάμηνο Σπουδών.*

-Τα εξεταζόμενα μαθήματα καθώς και η ύλη τους είναι τα ακόλουθα:

1. Παιδαγωγική
2. Αναπτυξιακή Ψυχολογία
3. Ελληνική Γλώσσα-Παιδική Λογοτεχνία.

1. Παιδαγωγική

- Η Παιδαγωγική ως επιστήμη και το ερευνητικό της αντικείμενο.
- Η σχέση της Παιδαγωγικής με άλλες επιστήμες.
- Κλάδοι και ερευνητικές μέθοδοι της Παιδαγωγικής.
- Βασικό ιστορικό σχέδιασμα εξέλιξης της Παιδαγωγικής
- Βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής: αγωγή, παιδεία, εκπαίδευση, μόρφωση, διδασκαλία, μάθηση.
- Οι δυνατότητες και τα όρια της αγωγής.
- Σκοποί και Ιδεώδη της Παιδείας
- Αναλυτικά προγράμματα, διδακτικά μοντέλα, σχολικά εγχειρίδια
- Το παιδαγωγικό ζεύγος: Δάσκαλος-Μαθητής. Σχέσεις δασκάλου-μαθητή.
- Εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- Σύγχρονα προβλήματα και παιδαγωγική επιστήμη.
- Το νηπιαγωγείο ως εκπαιδευτικό ίδρυμα.
- Η παιδαγωγική διαδικασία στο νηπιαγωγείο.
- Εναλλακτικά εκπαιδευτικά συστήματα.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Barlett S. & Burton, D. (2019). Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg.
Conkbayir, M. & Parcal, C. (2019). Εισαγωγή στις κλασικές και σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις στην προσχολική αγωγή. Αθήνα: Gutenberg.
Δαννασσης-Αφεντάκης, Α. (2015). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική* (Τόμ. Α' & Β'). Αθήνα: Γρηγόρης.

- Κακανά, Δ. & Σιμούλη, Γ. (2008). *Η Προσχολική Εκπαίδευση στον 21^ο Αιώνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Καρράς, Κ. Γ. (2014). *Η παιδαγωγική επιστήμη άλλοτε και τώρα. Ιστορία – Μεταβάσεις – Προκλήσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Kleff, J. E., & Casbergue, R. M. (2017). *Παιγνιώδης μάθηση και διδακτική. Η ενσωμάτωση του παιχνιδιού στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραφύλλης, Α. (2019). *Η εξέλιξη των παιδαγωγικών θεωριών στον σύγχρονο κόσμο*. Θεσσαλονίκη: Τζιόλα.
- Κιτσαράς, Γ. (2004). *Προσχολική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Εκδ. του συγγ.
- Ματσαγγούρας, Ηλ. (2009). *Εισαγωγή στις Επιστήμες της Παιδαγωγικής, Εναλλακτικές προσεγγίσεις, διδακτικές προεκτάσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μαυροειδής, Γ. (2011) (Επιμ.). *Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Mialaret, G. (2011). *Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μετοχιανάκης, Ηλ. (2000). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*. Τομ Α', Β'. Ηράκλειο: Εκδ. του συγγ.
- Πυργιωτάκης, Ι. Ε. (2011). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*. Αθήνα: Πεδίο.
- Ξωχέλλης Π. (2010). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη. 7^η Βελτιωμένη Έκδ.
- Χατζηδημού Δ. (2012). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Συμβολή στη διάχυση της παιδαγωγικής σκέψης*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.

2. Αναπτυξιακή Ψυχολογία

- Η σύγχρονη Ψυχολογία. Η σύγχρονη Αναπτυξιακή Ψυχολογία.
- Θεωρητικές κατευθύνσεις στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία. Παραδοσιακές και σύγχρονες θεωρίες ανάπτυξης.
- Έννοια και γνωρίσματα της ψυχικής ανάπτυξης.
- Στάδια και ηλικίες της ψυχικής ανάπτυξης.
- Παράγοντες της ψυχικής ανάπτυξης: κληρονομικότητα και περιβάλλον.
- Γνωστική ανάπτυξη του βρέφους, του νηπίου, του παιδιού της σχολικής ηλικίας και του εφήβου: Ανάπτυξη αισθήσεων, κινήσεων, παιχνιδιού, αντίληψης (χώρου, χρόνου, μορφών), νοημοσύνης, γλώσσας, φαντασίας και μνήμης.
- Συναισθηματική, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη του βρέφους, του νηπίου, του παιδιού της σχολικής ηλικίας και του εφήβου.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Berk, L., (2019). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Η προσέγγιση της δια βίου ανάπτυξης* (Επ. Επιμ. Κ. Μανιαδάκη & Στ. Παπασταθόπουλος). Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Craig G. J. & Baucum, D. (2007). *Η ανάπτυξη του ανθρώπου*, Τόμος Α'. Εκδόσεις Παπαζήση.
- Dunn, W., L. & Craig, G. J. (2021). *Κατανοώντας την ανάπτυξη του ανθρώπου* (Επ. Επιμ. Π. Βορριά). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Feldman, R. S. (2019). *Αναπτυξιακή ψυχολογία: Δια βίου προσέγγιση* (Επ. Επιμ. Η. Μπεζεβέγκης). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (επ. έκδ.) (1995). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κρασανάκης, Γ. (2021). *Ψυχολογία παιδιού και εφήβου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Lightfoot, C., Cole, M., & Cole, S. R. (2015). *Η ανάπτυξη των παιδιών* (Επ. Επιμ. Ζ. Μπαμπλέκου). Αθήνα: Gutenberg.
- Slater, A., & Bremner, G. (2019). *Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία* (Επ. Επιμ. Β. Τσούρτου). Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα.
- Smith, K. P., Cowie, H., & Blades, M. (2018). *Κατανοώντας την ανάπτυξη των παιδιών* (Επ. Επιμ. Ευαγγ. Γαλανάκη). Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα.

3. Ελληνική Γλώσσα-Παιδική Λογοτεχνία

Α' Ελληνική Γλώσσα

Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία. Στοιχεία ιστορικής γραμματικής της Ελληνικής Γλώσσας. Περιγραφή της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: ζητήματα φωνολογίας, μορφολογίας και σύνταξης. Ζητήματα χρήσης της Νέας Ελληνικής Γλώσσας. Αλφάβητο και προφορά, το γραφικό σύστημα, το ουσιαστικό και η ονοματική φράση, αντωνυμίες και προσδιοριστές, το ρήμα και η ρηματική φράση, τα επιρρήματα και η επιρρηματική φράση, η πρόθεση και η προθετική φράση, σύνδεσμοι και μόρια, η πρόταση, παραγωγή και σύνθεση.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Τριανταφυλλίδης, Μ., *Νεοελληνική Γραμματική (της δημοτικής)*, Θεσσαλονίκη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη 1991.

Τζάρτζανος, Α., *Νεοελληνική Σύνταξις (της κοινής δημοτικής)*, τομ. Α', Β', Θεσσαλονίκη, Αδελφοί Κυριακίδη 1991.

Τομπαΐδης, Δ., *Διδασκαλία Νεοελληνικής Γλώσσας*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας 1995.

Holton D., P. Mackridge, E. Φιλίππιακη-Warburton, *Βασική Γραμματική της Σύγχρονης Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Πατάκης 2007.

Holton D., P. Mackridge, E. Φιλίππιακη-Warburton, *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Πατάκης 1999.

Ιορδανίδου, Α. (επιμ.), *Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας*, τομ. Α', Β', Αθήνα, Πατάκης 2000.

Αναγνωστοπούλου, Ι., Λ. Μπουσούνη-Γκεσούρα, *Το λέμε σωστά; Το γράφουμε σωστά;*, Αθήνα, Μεταίχμιο 2005.

Β' Παιδική Λογοτεχνία

Ορισμός της παιδικής λογοτεχνίας. Το παιδί ως αναγνώστης και ως κριτικός της παιδικής λογοτεχνίας. Άξονες βάσει των οποίων προσεγγίζουμε τα (παιδικά) λογοτεχνικά κείμενα: οπτική γωνία, δομή, πλοκή, χαρακτήρες, σκηνικό, θέμα. Διακειμενικότητα και παιδική λογοτεχνία. Ο ρόλος της εικόνας. Χιούμορ και παιδική λογοτεχνία. Γλώσσα και παιδική λογοτεχνία. Η ιδεολογία σε κείμενα της παιδικής λογοτεχνίας. Η λογοκρισία στην παιδική λογοτεχνία και η χρησιμότητα (;) ενός «κανόνα» παιδικών λογοτεχνικών κειμένων.

Κείμενα – σταθμοί στην παγκόσμια παιδική λογοτεχνία. Η ελληνική παιδική λογοτεχνία στην ιστορική της εξέλιξη. Τα είδη της παιδικής λογοτεχνίας και τα χαρακτηριστικά τους: παιδικά λαϊκά τραγούδια, παλαιότερη και σύγχρονη παιδική ποίηση, το limerick, παραμύθι (λαϊκό και έντεχνο), μύθος, παράδοση, μικρή ιστορία, βιβλίο γνώσεων, παιδικό διήγημα, παιδικό μυθιστόρημα και οι υποκατηγορίες του (ιστορικό μυθιστόρημα, μυθιστορηματική βιογραφία, bildungsroman, κοινωνικό μυθιστόρημα, μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας, μυθιστόρημα περιπέτειας).

Κείμενα:

Γ. Μέγας, *Ελληνικά Παραμύθια*, τομ. Α', Β', Αθήνα, Εστία 2002.

Χ. Κ. Αντερσεν, *Ιστορίες και Παραμύθια*, μτφρ. Ε. Μπελιές, Αθήνα, Ωκεανίδα 1993.

Ο. Ουάλντ, *Ο εγωιστής γίγαντας*, μτφρ. Ζ Βαλάση, Αθήνα, Μίνωας 1990.

Θ. Χορτιάτη, *Παιχνιδόλεξα*, Αθήνα, Κέδρος 1986.

Σ. Ζαραμπούκα, *Στο δάσος*, Αθήνα, Πατάκης 1999.

Ε. Τριβιζάς, *Τα τρία μικρά λυκάκια*, Αθήνα, Μίνωας 2001.

Α. Ζέη, *Γατοκουβέντες: μια μικρή ιστορία για ένα μεγάλο γάτο, δυο μικρά παιδιά, μια παχουλή γιαγιά και ένα μεγάλο καύσωνα*, Αθήνα, Καστανιώτης 2006.

Χ. Μπουλώτης, *Οι 12 κοκκινোসκουφίτσες και ο κουρδιστός λύκος*, Αθήνα, Παπαδόπουλος 2007.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Κανατσούλη, Μ., *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press 2002.

Καρπόζηλου, Μ., *Το παιδί στη χώρα των βιβλίων*, Αθήνα, Καστανιώτης 1994.

Σακελλαρίου, Χ., *Ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας, ελληνική και παγκόσμια*, Αθήνα, Δανιάς 1996. Χαντ, Π., *Κριτική, θεωρία και παιδική λογοτεχνία*, μτφρ. Ε. Σακελλαριάδου, Μ. Κανατσούλη, Αθήνα, Πατάκης 2001.

Ζερβού, Α., *Στη χώρα των θαυμάτων. Το παιδικό βιβλίο ως σημείο συνάντησης παιδιών – ενηλίκων*, Αθήνα, Πατάκης 1997.

Κατσίκη – Γκίβαλου, Α. (επιμ.), *Παιδική λογοτεχνία. Θεωρία και πράξη*, τομ. Α΄, Β΄, Αθήνα, Καστανιώτης 1993-1994.

Ασωνίτης, Π., *Η εικονογράφηση στο βιβλίο παιδικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Καστανιώτης 2001.

Κανατσούλη, Μ., *Ο μεγάλος περίπατος του γέλιου. Το αστείο στην παιδική λογοτεχνία*, Αθήνα, Έκφραση 1993.

Κανατσούλη, Μ., *Ιδεολογικές διαστάσεις της παιδικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Τυπωθήτω 2000.

Σουλιώτης, Μ., *Αλφαβητάριο για την ποίηση*, Αθήνα, Επίκεντρο 2010.

Εσκαρπί, Ν., *Η παιδική και νεανική λογοτεχνία στην Ευρώπη: ιστορική επισκόπηση*, μτφρ. Σ. Αθήνη, Αθήνα, Καστανιώτης 1995.

Οικονομίδου, Σ., *Χίλιες και μια ανατροπές. Η νεοτερικότητα στη λογοτεχνία για μικρές ηλικίες*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα 2000.

Ο χρόνος υποβολής των δικαιολογητικών ορίζεται από **1 έως 15 Νοεμβρίου 2023**.

Το πρόγραμμα των κατατακτηρίων εξετάσεων ορίζεται ως εξής:

1. Ελληνική Γλώσσα-Παιδική Λογοτεχνία, Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2023.

2. Αναπτυξιακή Ψυχολογία, Τετάρτη 13 Δεκεμβρίου 2023.

3. Παιδαγωγική, Πέμπτη 14 Δεκεμβρίου 2023.

Ωρα εξέτασης: Θα ανακοινωθεί.

Τόπος εξέτασης: Θα ανακοινωθεί.

Να αναρτηθεί η σχετική ανακοίνωση στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ
Αναπληρωτής Καθηγητής